

PEPSIREN ITSAS ARMADA SOBIETARRA

Nagore Irazustabarrena
Uranga

@irazustabarrena

Mosku, 1959ko uztaila. New Yorken SESBri buruzko erakusketa bat pres-tatu eta hilabete batzuetara, Sobietar Batasuneko hiriburuan AEBetako Erakusketa Nazionala antolatu zuten, Gerra Hotza pixka bat epeldu nahian. Erakusketako standak bisitatzen ari zela be-roaldia jasan behar izan zuena Nikita Khrustxev Alderdi Komunistako lehen idazkaria izan zen, beharbada Mosku-ko udako tenperaturengatik ala, agian, AEBetako presidenteorde eta erakusketako gidari Richard Nixonen ohiko hitz-jario astunaren erruz. Kontua da Khrustxev izerdi patsetan iritsi zela Pepsiren stand parera, eta Donald Kendall freskagarri enpresako marketing presidenteordeak aukera ez zuela alferrik galdu. Edalontzia bete Pepsi hartu eta sobietar buruzagiarri eskaini zion. *Time* aldizkariaren arabera, sobietarrak hurrupa "eszeptikoa" eman zion freskagarriari. Hortxe hasi zen Pepsiren eta sobietarren arteko idilioa.

Donald Kendall 1963an izendatu zuten Pepsiko presidente (eta Nixon 1969an AEBetakoa). Moskuko elkarretaratze hartatik aurrera asmo bat zebil-kion buruan Kendall: Pepsi SESBen salduko zen lehen produktu atzerritarra izatea (eta, ahal izanez gero, bakarra). Urte luzez negoziatu ondoren, 1972an akordioa sinatu zuen sobietarrekin. Baina errubloa nazioarteko merkatuan trukatu ezin zite-

Nikita Khrustxev lehenengoz Pepsi edaten, Moskun, 1959ko udan, Richard Nixon (orduan AEBetako presidenteorde) adi-adi begira duela.

keenez, nola ordainduko zituzten sobietarrek freskagarri kapitalistak? *Countertrade* edo konpentsazio merkataritzaren bidez, beste edari batekin egingo zuten trukea. Pepsi Stolichnaya vodkaren inportatzaile eskusiboa izango zen AEBetako merkatuan. Eta handik bi urtera Sobietar Batasuneko Pepsiren lehen fabrika abiarazi zuten Novorossiysken.

1980ko hamarkadan harreman berezia krisian sartu zen. 1980an Olinpiar Jokoak Moskun egin ziren, eta haien usiatze-eskubideak Coca-Colarenak ziren 1924tik. Gainera, 1985eko urtarrilaren 23an sobietar agintariek Pepsiren lehia-kide nagusia merkaturatzeko baimena eman zuten, turistei saltzeko besterik ez izan arren.

Promiskuitate kontsumitzailea saihestu nahian, Kendall sobietarrekin bildu zen eta beste akordio bat sinatu zuen 1989an: Pepsik hamazazpi gerra-urpe-

kari, gurutzaontzi bat, fragata bat eta destruktore bat jaso zituen. Hala, SESBek itsas armada zaharkitua garbitu zuen eta Pepsi munduko seigarren potentzia militarra bihurtu zen, urpekari kopuruari zegokionez. Diotenez, Donald Kendallek hau esan zion Bush aitaren segurtasun kontseilari Brent Scowcroft-i: "Sobietar Batasuna zuek baino bizkorrago armagabetzen ari gara". Egoera hark, jakina, egun gutxi batzuk besterik ez zuen iraun, ontziak txatarra birziklatzen zuen suediar enpresa bati saldu baitzizkioten.

Azkenean, Perestroikak hautsi zuen bikotea 1990eko hamarkadaren hasieran, eta egun Coca-Colak gaina hartu dio Pepsiri Sobietar Batasun ohiaren merkatuetan. ■

BERNAKO ARKEOLOGIA ZERBITZUA

4.000 urteko *tupperwarea* Alpeetan

Duela bost urte egurrezko ontzi biribil bat aurkitu zuten Suitzako Alpeetan, Lötschenpass gainetik gertu, 2.650 metroko altitudetan. Objektua aztertutik ondoren, emaitzak *Scientific Reports* aldizkarian jakinarazi berri dituzte. Ontziak 4.000 urte ditu; Brontze Aro hasierakoa da, beraz. Horrek ez du esan nahi gizakiak goimendi haietan bizi zirenik, batetik bestera

joateko zeharkatzen zituztela baizik, eta bidean elikatzeko janaria eramaten zutela. Baina daturik interesgarriena barruan aurkitutako gari arrastoak dira. Brontze Aroko aztarnategietan maiz aurkitu dira zereal arrastoak; ez ordea ontzien barruan. Hogei zentimetroko ontzitzoia Eurasiako nekazaritzaren hastapenen berri izateko funtsezkoa izan daiteke. ■